DOMSTOLENS DOM
AF 27. OKTOBER 1971[1]

Michel Janssen
mod Alliance nationale des mutualités chrétiennes
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Arbeidsrechtbank i Tongeren)

»Selvstændige erhvervsdrivende«

Sag 23/71

Sammendrag

1. *Social sikring af vandrende arbejdstagere — ligestillet person — begreb (Rådets forordning nr. 3, artikel 4; Rådets forordning nr. 4, artikel 1)*

2. *Social sikring af vandrende arbejdstagere — selvstændige erhvervsdrivende — ret til ydelser — forsikringsperioder tilbagelagt i en medlemsstat under den sociale sikringsordning for arbejdstagere — hensyntagen ved anvendelsen af en anden medlemsstats lovgivning — betingelser*

1. Begrebet med arbejdstagere »ligestillede personer«, som anvendes i Rådets forordninger nr. 3 og 4, omfatter enhver arbejder, som anvendelsesområdet for den almindelige sociale sikringsordning, der tjener til sikring af alle arbejdstagere mod en eller flere risici, udvides til i medfør af en national lovgivning, hvis denne udvidelse sikrer den pågældende en beskyttelse mod den omhandlede risiko, der kan sammenlignes med den beskyttelse, som den almindelige ordning yder.

2. Når en medlemsstats lovgivning vedrørende ydelser til selvstændige erhvervsdrivende tillader, at der med henblik på erhvervelsen af ret til ydelserne tages hensyn til forsikringsperioder, som den pågældende har tilbagelagt under den sociale sikringsordning for arbejdstagere, skal der ved anvendelsen af nævnte lovgivning ske medregning af de forsikringsperioder, som er tilbagelagt som arbejdstager under en anden medlemsstats sociale sikringsordning.

I sag 23/71

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Arbeidsrechtbank i Tongeren (Belgien) for i en sag, der verserer for nævnte ret mellem

---

1 — Processprog: Nederlandsk.

MICHEL JANSSEN, selvstændig erhvervsdrivende, Rekem,

og

ALLIANCE NATIONALE DES MUTUALITÉS CHRÉTIENNES, Bruxelles,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af begrebet med arbejdstagere »ligestillede personer«, som der henvises til i visse bestemmelser i Rådets forordninger nr. 3 og 4 om social sikring af vandrende arbejdstagere,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene J. Mertens de Wilmars, og H. Kutscher, dommerne A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco (refererende) og P. Pescatore,

generaladvokat: K. Roemer
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Præmisser

1. Ved dom af 30. april 1971, indgået til Domstolens justitskontor den 10. maj s. å., har Arbeidsrechtbank i Tongeren i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet Domstolen et spørgsmål vedrørende fortolkningen af det i EØF-Rådets forordninger nr. 3 og 4 anvendte ord »ligestillede«.

2. Der spørges for det første, om begrebet »ligestillede« personer i de nævnte forordninger fra Rådet kan finde anvendelse på »medhjælpende familiemedlemmer« der ifølge den belgiske lovgivning vedrørende syge- og invalideforsikring anses for selvstændige erhvervsdrivende.

3. Det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 3 er fastsat i artikel 4, som bestemmer, at »nærværende forordning finder anvendelse på arbejdstagere og dermed ligestillede personer, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere af medlemsstaterne . . .«;

4. den til gennemførelse af forordning nr. 3 udstedte forordning nr. 4 henviser i artikel 1 til denne bestemmelse;

5. denne forudsætter en vid kreds af begunstigede, idet den udstrækker forordningens bestemmelser til at omfatte ikke blot arbejdstagere i ordets snævre betydning men tillige alle, som må ligestilles med dem;

6. artikel 4 udtrykker for så vidt en almindelig tendens i medlemsstaternes socialret til at udvide den sociale sikring til nye personkredse, som er udsat for de samme risici og genvordigheder;

7. det nøjagtige omfang af denne ligestilling lader sig dog kun bestemme i forhold til de nationale lovgivninger, som forordning nr. 3 henviser til;

8. der foreligger en sådan ligestilling, hver gang bestemmelserne i en almindelig social sikringsordning ved en national lovgivning udvides til en anden personkreds end de arbejdstagere, som er omfattet af den nævnte forordning, uden hensyn til hvilke former eller gennemførelsesforanstaltninger den nationale lovgiver anvender;

9. udvidelsen af disse bestemmelser skal medføre en beskyttelse af de berettigede mod en eller flere risici, der kan sammenlignes med den, som den almindelige ordning yder mod den pågældende risiko.

10. Det forelagte spørgsmål kan imidlertid også have til formål at få afgjort om en person, der ifølge den belgiske lovgivning om syge- og invalideforsikring anses for »medhjælpende familiemedlem«, kan påberåbe sig forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning som arbejdstager, med henblik på at opnå fordele, såsom fritagelse for en ventetid, som bestemmelserne vedrørende syge- og invalideforsikring for selvstændige erhvervsdrivende knytter til de forsikringsperioder, der tidligere er tilbagelagt som arbejdstager efter den belgiske lovgivning.

11. Traktatens artikler 48 til 51 har ved at fastslå arbejdskraftens frie bevægelighed tillagt begrebet arbejdstager et fællesskabsretligt indhold;

12. det i forordning nr. 3 til forklaring af begrebet »arbejder« anvendte udtryk »arbejdstagere og dermed ligestillede personer« omfatter ifølge ordlyden af artikel 4, stk. 1 i den nævnte forordning ikke alene de personer, der som sådanne er omfattet af lovgivningen i en eller flere af medlemsstaterne, men også de, som »har været« omfattet af en sådan lovgivning.

13. Målet for artiklerne 48 til 51 vil ikke blive nået men forfejlet, hvis der skal ses bort fra forsikringsperioder, som en arbejdstager har tilbagelagt efter en medlemsstats lovgivning, fordi han gennem udnyttelse af den ham sikrede frie bevægelighed skifter arbejdssted og således underlægges en anden medlemsstats sociale sikringsordning;

14. denne slutning bekræftes i øvrigt, for så vidt angår adgangen til den tvungne forsikring, ved artikel 9, stk. 1 i forordning nr. 3, der bestemmer, at forsik-

ringsperioder og dermed ligestillede perioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en anden medlemsstat, i fornødent omfang betragtes som forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter den førstnævnte stats lovgivning.

15. Det må derfor statueres, at når en medlemstats lovgivning vedrørende ydelser til selvstændige erhvervsdrivende tillader, at der med henblik på erhvervelsen af ret til ydelserne tages hensyn til forsikringsperioder, som den pågældende person har tilbagelagt under den sociale sikringsordning for arbejdstagere, skal der ved anvendelsen af nævnte lovgivning ske medregning af de forsikringsperioder, som et tilbagelagt som arbejdstager under en anden medlemsstats sociale sikringsordning.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Arbeidsrechtbank i Tongeren, ved dom af 30. april 1970, for ret:

1. **Begrebet med arbejdstagere »ligestillede personer«, som anvendes i Rådets forordninger nr. 3 og 4, omfatter det »medhjælpende familiemedlem« efter den belgiske lovgivning, der anses som selvstændig erhvervsdrivende, for så vidt som anvendelsesområdet for den almindelige sociale sikringsordning, der tjener til sikring af alle arbejdstagere mod en eller flere risici, i medfør af den nævnte lovgivning udvides til den pågældende, hvis denne udvidelse sikrer ham en beskyttelse, der kan sammenlignes med den, som den almindelige ordning yder mod den omhandlede risiko.**

2. **Når en medlemsstats lovgivning vedrørende ydelser til selvstændige erhvervsdrivende tillader, at der med henblik på erhvervelsen af ret til ydelserne tages hensyn til forsikringsperioder, som den pågældende person har tilbagelagt under den sociale sikringsordning for arbejdstagere, skal der ved anvendelsen af nævnte lovgivning ske medregning af de forsikringsperioder, som er tilbagelagt som arbejdstager under en anden medlemsstats sociale sikringsordning.**

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. oktober 1971.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident